

פגישת יעקב ויוסף

וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לִפְנֵי אֵל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לִפְנֵי גִשְׁנָה וַיָּבֵאוּ אֶרְצָה גִשְׁן: (בראשית מו פסוק כח).

וַיֵּאָסֶר יוֹסֵף מִרְפָּבְתוֹ וַיַּעַל לְקִרְיַת יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיַּפֵּל עַל צְוָאָרָיו וַיִּבְדֵּךְ עַל צְוָאָרָיו עוֹד: (שם כט).

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֵל יוֹסֵף אֲמוֹתָהּ הִפְעַם אַחֲרַי רְאוּתִי אֶת פְּנֵיךָ פִּי עוֹדֵךְ חַי: (שם פסוק ל).¹

מדרש תנחומא פרשת ויגש סימן ו

"הַמְשִׁיל וַפְחַד עֲמוֹ עֵשָׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו" (איוב כה ב) – "המשל" – זה מיכאל "ופחד" – זה גבריאל. מיכאל מן המים וגבריאל מן האש. והן עומדין לפני השכינה ואינן מזיקין זה את זה, הוי אומר: "עושה שלום במרומיו". אמר ר' שמעון: כל הרקיע של מים והמלאכים של אש – "ומשרתיו אש לוחט". ואין המים מכבין את האש ולא האש שורף את המים.² יהודה ויוסף זה ארי וזה שור, אתמול מתנחין זה עם זה³ ועכשיו הוא משלחו אצלו, שנאמר: ואת יהודה שלח לפניו, הוי: עושה שלום במרומיו.⁴

מדרש תנחומא (בובר) פרשת ויגש סימן י

וכל אותן השנים שהיה יוסף חוץ מאביו היה דעתו של יעקב על יהודה, מנין אתה למד מבנימין, שאמר יהודה ליוסף: כי עבדך ערב את הנער (בראשית מד לב), וכיון שנתן דעתו על בנימין ונתוודע יוסף, נמצא יהודה נקי, שנאמר: וסרה קנאת אפרים וגו', לכך נאמר: ואת יהודה שלח לפניו וגו'.⁵

בראשית רבה פרשה נה ח

"וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את תמורתו" – אמר ר' שמעון בן יוחאי: אהבה מקלקלת את השורה ושנאה מקלקלת את השורה. אהבה מקלקלת את השורה דכתיב: "וישכם אברהם בבוקר" – ולא היה לו כמה עבדים? ... ושנאה מקלקלת את השורה, שנאמר: "ויקם בלעם בבוקר ויחבוש את אתונו" (במדבר כב) – ולא היה לו כמה עבדים?

¹ טרם מדרש ופרשנות – תמיד כדאי לקרוא את המקרא עצמו בעוצמתו. אפשר לקרוא שלושה פסוקים אלה ברצף וכענין אחד, ואפשר לעצור קמעא ביניהם ולראות כל אחד מהם כמיקרו סיפור, כפי שבחרנו להציג. הראשון, ההכנה, יהודה נשלח כחיל חלוץ אל יוסף לפני יעקב וביתו. לשם מה? האם חשב מי ששלח את יהודה, יעקב, על המיני-מפגש הנוסף שהוא יוצר כאן, יהודה ויוסף שניהם לבד? מה עוד יאמרו זה לזה? השני, מפגש יעקב ויוסף עצמו, כולו מספר לכאורה את הצד של יוסף. האם אפשר לקרוא את הפסוק השני (פסוק כט) ביותר מאופן אחד? השלישי, אמירתו המסכמת של יעקב את המפגש עם בן הזקונים האהוב שהוא שלח לראות את שלום אחיך ושלום הצאן, המחברת מוות וחיים: "אמותה הפעם ... כי עודך חי" – מה פשרה?

² עד כאן במתיבתא דרקייע (בישיבה של שמים), מכאן ואילך, במתיבתא דארעא (בישיבה של הארץ), היוכלו מיכאל וגבריאל של הארץ לדור בכפיה אחת כמו דוגמתם שבשמים? מי הם מיכאל וגבריאל שבארץ?

³ "ברזל בברזל יחד וגו' (משלי כז יז) ברזל בברזל יחד זה יהודה ויוסף" (בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשה צה). וכבר הארכנו במפגש ובעימות הגדול בין יהודה ליוסף, פעמיים. בדברינו [היו דבריו של יהודה נראים לכל צד](#) ובדברינו [ולא יכול יוסף להתאפק](#), שניהם בפרשתנו, פרשת ויגש.

⁴ מדרש אחר, בראשית רבה צה ג, מתאר את שליחת יהודה כחלוץ לפני המחנה, כדבר פרוזאי וענייני: "ואת יהודה שלח לפניו - ר' חנינא בריה דרבי אחא ורבי חנינא, חד אמר להתקין לו בית דירה, וחד אמר להתקין לו בית ועד שיהא מורה בו דברי תורה ושיהיו השבטים לומדים בו". ומה על המחשבה שיהודה ויוסף יבלו כעת שעות רבות ביחד, בהמתנה למחנה הכבוד והאטי של בית יעקב כולם על מקנם, רכושם וטפם? מה בדיוק יאמרו איש לרעהו? האם יוסף בכלל יתראה עם יהודה? הרי הוא מלך ואין שעתו פנויה. אם בכל זאת ייפגשו, האם רק ידונו בסיפורים טכניים, או שישבו וישחזרו כעת את כל פרטי המאורעות של עשרים ושתיים השנים האחרונות? המדרש לא נותן תשובה לכל השאלות האלה, אך הוא מתייחס לפחות לעצם השליחות הנוספת הזאת ולמפגש הנוסף שיעקב יוצר כאן. עצם ההימצאות יוסף ויהודה, שור וארי, ביחד זמן לא מועט. ומשם במשל לדורות. ברוח דומה, ראה מדרש תנחומא (בובר) פרשת ויגש סימן ט (וכן הוא בבראשית רבה צה ג בפרשתנו): "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף – זה שאומר הכתוב: זאב וטלה ירעו כאחד. זאב זה בנימין ... טלה אלו השבטים ... אריה זה יהודה ... כבקר זה יוסף ... יאכל תבן שנמצאו אוכלים כאחת, שנאמר וישבו לפניו הבכור כבכורתו (בראשית מג לג) לפיכך ואת יהודה שלח לפניו".

⁵ בשליחת יהודה כחיל חלוץ יש גם סגירת חשבון של יעקב עם יהודה והבעת אמון בו ובכך שמכאן ואילך האחים כולם, שני האחים הדומיננטיים במיוחד, יחיו בשלום. ויש גם שכר והבעת הוקרה כללית ליהודה. ראה קהלת רבה פרשה ט סימן ג שהבאנו בדברינו [אנכי אערבנו](#) בשבת שעברה, פרשת מקץ: "עיר קטנה - זה מצרים. ואנשים בה מעט - אלו אחי יוסף שנאמר (שם) וירדו אחי יוסף עשרה. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה - זה יוסף ... ומצא בה איש מסכן וחכם - זה יהודה. ומלט הוא את העיר בחכמתו – שאמר: אנכי אערבנו. ועוד שאמר ליוסף: ישב נא עבדך תחת הנער. ואדם לא זכר את האיש - אמר הקב"ה: אתם לא זכרתם, אני מזכיר אותם, שנאמר: ואת יהודה שלח לפניו". רמז ששליחת יהודה הייתה מגבוה. ודי לנו במדרשים אלה על הפסוק הראשון.

אהבה מקלקלת את השורה, שנאמר: "ויאסור יוסף מרכבתו ועל לקראת ישראל אביו" - וכי לא היה ליוסף כמה עבדים? ...שנאה מקלקלת את השורה דכתיב: "ויאסור את רכבו" (שמות יד) - ולא היה לו כמה עבדים?⁶

רש"י בראשית פרק מו פסוק כט

"וירא אליו" - יוסף נראה אל אביו. "ויבך על צואריו עוד" - לשון הרבות בכיה ... הַרְבֵּהּ והוסיף בבכי יותר על הרגיל אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו, ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע.⁷

רמב"ן בראשית פרק מו פסוק כט

ולא ידעתי טעם "בוירא אליו", כי בידוע שנתראו כאשר נפל על צוארו. ועוד, כי איננו דרך כבוד שיפול יוסף על צוארי אביו אבל שישתחוה לו או שינשק ידיו... והנכון בעיני כי כבר היו עיני ישראל כבדים קצת מזוקן, וכשבא יוסף במרכבת המשנה ועל פניו המצנפת כדרך מלכי מצרים, לא היה ניכר לאביו וגם אחיו לא הכירוהו. לפיכך הזכיר הכתוב כי כאשר נתראה אל אביו, שהביט בו והכירו נפל אביו על צוארו ובכה עליו עוד, כאשר יבכה עליו תמיד עד היום הזה כשלא ראהו. ואחר כך אמר אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך: ודבר ידוע הוא מי דמענתו מצויה, אם האב הזקן המוצא את בנו חי לאחר היאוש והאבל, או הבן הבכור המולך.⁸

רש"י בראשית פרק מו פסוק ל

"אמותה הפעם" - פשוטו כתרגומו.⁹ ומדרשו: סבור הייתי למות שתי מיתות בעולם הזה ובעולם הבא, שנסתלקה שכנינה ממני, והייתי אומר שיתבעני הקב"ה מיתתך. עכשיו שעודך חי, לא אמות אלא פעם אחת.¹⁰

פירוש כלי יקר על הפסוק

⁶ מדרש זה ראוי להידרש בפרשות הרבה: וירא, בלק, בשלח, פרשתנו ועוד. המדרש יוצר כאן סימטריה זוגית כפולה: אהבה-שנאה - אברהם-בלעם - זוג אחד; ואהבה-שנאה - יוסף-פרעה - זוג שני. וכך הוא מוסיף ומשלים שם: "אמר ר' שמעון בן יוחאי: תבוא חבשה ותעמוד על חבשה. תבוא חבשה שחבש אברהם אבינו לילך ולעשות רצונו של מקום של מי שאמר והיה העולם... ותעמוד על חבשה שחבש בלעם לילך ולקלל את ישראל. תבוא אֶסְרָה שאסר יוסף לקראת אביו ותעמוד על אסרה של פרעה שהיה הולך לרדוף את ישראל". ומה שווה בין כל ארבעת המקרים? קלקול השורה. אפשר לקלקל את השורה לא רק משנאה, אלא גם מאהבה (אהבת יתר?). רשעים כמו פרעה ובלעם יכולים לקלקל את השורה, אך גם צדיקים כמו אברהם ויוסף. הדבר בולט במיוחד בהקשר של יוסף, שם הקלקול מאהבה, להזדרז לראות את אביו, בא מקלקול של שנאה שבה יש לאביו חלק (ראה דברינו [כתונת הפסים](#) בפרשת וישב).

⁷ לפי רש"י לאורך כל פסוק כט: "וַיֵּאָסֵר יוֹסֵף מִרְכַּבְתּוֹ וַיַּעַל לְקִרְאֵת יִשְׂרָאֵל אָבִיו גְּשֵׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל צְוָאָרָיו וַיִּבֶךְ עַל צְוָאָרָיו עוֹד" יש נושא אחד - יוסף. הוא שאוסר את המרכבה, הוא שנראה אל אביו (ראשון), הוא שנופל על צווארו והוא שנותן קולו בבכי הרבה. פסוק כפשוטו. ומה עושה יעקב? קורא קריאת שמע! האם זו קריאת שמע של חיים: שחרית וערבית פעמיים באהבה, או קריאת שמע של מיתה, כזו של ר' עקיבא בשעת מיתתו (ברכות ס"א ע"ב, תנחומא כי תבא ג)? בכך אנו גולשים לפסוק הבא.

⁸ הרמב"ן לא מוכן לקבל שיוסף הוא שנראה לאביו והוא שנופל על צווארו. לדעתו, במילים "וירא אליו" שבאמצע הפסוק מתחלף הנושא. מכאן ואילך מדובר ביעקב. הוא שרואה את יוסף כאשר יוסף מוריד את מצנפת המלכים המכסה את פניו (על מנת שאביו יזהה אותו), הוא שנופל על צווארו של יוסף הצעיר והחזק יותר והוא שמעצים בבכי שכן אב שכול ואבל בוכה על הבן האבוד יותר משהבן האבוד בוכה על האב שאיבד. ראה פירוש רש"י (הירש) שאומר בדיוק הפוך ומתאים לשיטת רש"י לעיל: "יוסף בכה, יעקב לא בכה. יוסף בכה עוד, יעקב כבר כילה לבכות". יעקב כבר מעבר לבכי, הוא בקריאת שמע. אך שוב אנו "גונבים" מהפסוק הבא.

⁹ רש"י מתכוון, כמובן, לתרגום אונקלוס, אשר מדגיש את המילה: אילו. "אילו הייתי מת ברגע זה, מנוחם אני, אחרי שראיתי פניך" (תרגמו את התרגום). לא שיעקב מוכן או רוצה למות ברגע זה, אלא שאילו מת ברגע זה, היה יוצא מהעולם מפויס ומנוחם. בל נשכח את דברי יעקב כאשר האחים חוזרים ומבשרים לו שיוסף חי והוא מושל בכל ארץ מצרים: "רב עוד יוסף בני חי, אלכה ואראנו בטרם אמות" (בראשית מה כח, השווה עם דברי יצחק בראשית כז ד). ואולי ניתן להבין את "אמותה הפעם" גם כך: מכאן ואילך, אם לא יקרו לי צרות חדשות, אקבל כל מיתה ברוגע ושלווה שהרי זכיתי לראות פניך. ראיתי שמיטתי שלימה (ראה ויקרא רבה לו ה) ועכשיו גם מיתתי, בכל רגע שתבוא, תהיה שלימה. בדרך זו, שרש"י מביאה כדרך אגב, תוך הפניה לתרגום אונקלוס, הלכו רבים וטובים. ראה פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) בראשית פרק מו ל: "ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם. כלומר אם אפילו אני מת, הפעם הזאת איני חושש". וכן פירש רד"ק: "איני חושש אם אמותה הפעם הזאת, אחרי ראותי את פניך".

¹⁰ וכן פירש אור החיים: "להיות שאמר כי ארד אל בני אבל שאולה, עתה אמר: לא אראה השחת". פירושים אלה של רש"י ואור החיים מבוססים על מדרש תנחומא ט (בובר י) בפרשתנו: "כי ארד אל בני אבל שאולה... שמא אני מת במיתת הרשעים בעולם הזה ולעולם הבא... שהבטיחני הקב"ה שיהא נותן לי שנים עשר שבטים, והרי מת אחד מהם, שמא לא זכיתי בהם ואני מת בשני עולמות? ... ומה ראה לומר אמותה הפעם? אלא אמר: כשבאו ואמרו לי מת יוסף, אמרתי אני מת בשני עולמות. עכשיו שראיתי שאתה חי, אני מבושר שאיני מת, אלא פעם אחת - אמותה הפעם". חיי שעה, העולם הזה, יכלו יום אחד, אבל חיי נצח, עולם הבא, שגם אותם חשש יעקב שהפסיד, כעת הוא מובטח שיהיו לו. יום אחד הרי אמות (לא כעת) וזו תהיה מיתה מהעולם החומרי הזה שמעט ורעים היו בו שנות (בראשית מז ט), אבל לא אמות מהעולם הבא, מחיי הנצח. אל תקרי אמותה הפעם, אלא אמותה פעם. פעם אחת ולא פעמיים.

לפי שקודם היו חייו חיי צער והיה חשוב כמת בחייו ... אבל עכשיו ... נעשה איש חי. מעתה, יהיה מתועד אל המיתה רק פעם אחת ... כי ע"י חיי השלווה שהיה לו באותן י"ז שנים, היה דומה למפרע כאילו היה כל קמ"ז שנים חיים נעימים הקרויין חיים באמת.¹¹

פירוש ספורנו על הפסוק

מצרות אחרות נושעתי ואחר התשועה מהם אפפו עלי רעות. עתה, בזאת הפעם שנושעתי מצרתך, אחרי ראותי את פניך, יהי רצון שאמות בזאת התשועה ולא יוסיף עצב עמה.¹²

מדרש תנחומא פרשת ויחי סימן ד

... ואף אברהם תבע מיתה בפיו, שנאמר: "ואנכי הולך ערירי" (בראשית טו), לכך אמר לו הקב"ה: "ואתה תבוא אל אבותיך בשלום" (שם). יצחק תבע מיתה בפיו, שנאמר: "ואברכך לפני ה' לפני מותי" (בראשית כז), לכך כתיב: "ויגוע יצחק וימת" (בראשית לה). יעקב תבע מיתה, שנאמר: "אמותה הפעם" (בראשית מו), אמר לו הקב"ה: אתה אמרת אמותה הפעם - תשב י"ז שנה. וחלה ונאסף.¹³

בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשה צה¹⁴

"וויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם" - חנניה בן חכינאי ור' שמעון בן יוחאי הלכו ללמוד תורה אצל ר' עקיבה בבני ברק. ועשו שם שלש עשרה שנה. ר' שמעון בן יוחאי היה משלח כתבים לביתו והיה יודע מה בביתו. חנניה בן חכינאי לא היה משלח כתבים לביתו ולא היה יודע מה בביתו. שלחה אשתו (של ר' חנניה) ואמרה לו: בתך בגרה, בוא והשיאָה. צפה ר' עקיבה ברוח הקודש ואמר להם: כל מי שיש לו בת בוגרת ילך וישאיה.¹⁵ ידע (חנניה) מה הוא שומע, עמד, נטל רשות והלך. הלך, בקֶּשָׁה בתוך הבית ומִצָּאָה שְׁפָנְתָה לזווית אחרת.¹⁶ מה עשה? הלך וישב לו על מִלְיָה של נשים.¹⁷ שמע קול התינוקות אומרות: בת חכינאי, בת חכינאי, מלאי כדך ועלי לך.¹⁸ הייתה מהלכת והוא מהלך אחריה עד שנכנסה לתוך ביתו. נכנס אחריה פתאם. לא הספיקה אשתו לראותו עד שיצאתה נשמתה. ויש אומרים שחזרה (נשמתה). אמר ר' שמעון בן יוחאי: שלשה דברין הקב"ה שונאן ואני איני אוהבן...¹⁹ ויש אומרים: אף הנכנס לביתו פתאם, קל וחומר לביתו של חבירו. ר' יוחנן כאשר היה עולה לביתו של ר'

¹¹ ברמת הפשט, נראה שהכלי יקר אומר כמו הדעות שזה עתה ראינו בהערה הקודמת: מעתה, אהיה מתועד אל המיתה רק פעם אחת. וזו, כאשר תגיע - תגיע. בינתיים: "לא אמות כי אחיה ואספר מעשי י-ה" (תהלים קיח ז) ואחיה את הזמן שנותר לי עם יוסף בני ומשפחתי השלימה והמאוחדת מחדש באושר ובשלווה. בעומדו לפני פרעה, מיד בהמשך הפרשה, הוא עתיד לומר: "מעט ורעים היו ימי שני חייו", אבל כל זה בעבר. עכשיו, במצרים, נכחו לי 17 שנים מאושרות. כל כך מאושרות, עד שיקרינו לאחור על כל 147 שנותי הקשות. ראה הסימטריה של 17 שנים בתחילת פרשת וישב (יוסף בן שבע עשרה שנה, ביקש יעקב לישב בשלווה בארץ) ושבע עשרה השנים המאושרות החותמות את חייו של יעקב במצרים. פירוש זה של כלי יקר ממש הופך את האמירה: אמותה הפעם, על ראשה. ראה מדרש שכל טוב (בובר) בראשית מו ל: "ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם. הזאת ואיני חושש. ואע"פ שאיני מגיע לימי שני חיי אבותי: אחרי ראותי את פניך כי עודך חי. שעכשיו אני מובטח שחלקי שלם לעולם הבא". אין "אם" כמו הדעות שהבאנו בהערה 9 לעיל ואין שום מחשבות על מה שעתידי כעת לקרות. אין שום ערובה מה יקרה מחר. ספורנו מביע בפירוש את המשאלה למות. לא רק "איני חושש למות ברגע זה, אלא גם: "יהיה רצון שאמות ברגע זה". בתשועה ובשעה זו. ורש"ר (הירש) אומר: "הוא הגיע לפסגת האושר ומן הנמנע שיהיה מאושר יותר. בפסגה זו של האושר יבקש לסיים את חייו".

¹² אנחנו גולשים לפרשת ויחי הבאה עלינו לטובה. עניין זה של תביעת האבות, צדיקים וסתם אדם, למות היא נושא נכבד שבחלקו כבר דנו בו בדברינו **ויחי וימות** בפרשת ויחי. ראה שם בפרט תביעתו של משה למות בעקבות קנאתו ליהושע (דברים רבה ליברמן, פרשת וילך) וכן הסיפור על הזקנה שבקשה למות (ילקוט שמעוני פרשת עקב רמז תתעא). וכאן דווקא נראה שבקשת יעקב "אמותה הפעם" נענית בתשובת הקב"ה: תשב י"ז שנה ותחיה. מעין פשרה וסינרגיה של מגוון הדעות שראינו לעיל.

¹³ נסיים ב"סיפור נאה". מדרש זה מופיע גם בויקרא רבה כא שם מתחיל המדרש במילה הפותחת: דְלָמָא, שפירושה דרמה. הנוסח בעברית שהבאנו כאן מעובד עפ"י התרגום לויקרא רבה שם כפי שתורגם ע"י א. א. הלוי.

¹⁴ ר' עקיבא כאילו לא יודע כלום ופונה לשני תלמידיו על מנת לא להביך את ר' חנניה. הוא רואה שהוא לא פונה אליו לבקש רשות ללכת לביתו ומיקל עליו. האם ידע ר' עקיבא כל העת שחנניה תלמידו אינו יוצר קשר עם ביתו ואילו שמעון בן יוחאי כן?

¹⁵ ר' חנניה מגיע לביתו (למה שהיה ביתו) ומגלה שאשתו עברה בינתיים דירה והוא אפילו לא יודע היכן היא גרה. את שני המשפטים האחרונים שחסרים במדרש בראשית רבה העתקנו מהנוסח של ויקרא רבה בגלל חיוניותם הברורה. ואחרי כל ההעתיקות וההשבויות מהנוסח של ויקרא רבה, אנחנו נצמידים עדיין למקור של בראשית רבה בגלל ההקשר לפרשת השבוע ולעניינינו.

¹⁶ מליה של נשים – מליתא או מלויתתהון דנשיא (בארמית) הוא מקום שהנשים הולכות לשאוב בו מים ולמלא את הכדים. ראה שיר השירים ח ב: "יושבות על מְלָאת". לשם הלך ר' חנניה, שכל אותם שנים נשה את אשתו ולא התעניין בה, למצוא את ביתה – ביתו.

¹⁷ עדיין הבת נקראת על שמו.

¹⁸ להלן הקטע שהשמטנו לטובת אלה שחשוב להם המדרש בשלמותו: "ואילו הן: האוחז באמתו ומשתין, והמשמש מיטתו ערום, והאומר דברים שבינו לבין אשתו בפרהסיא". מה שחשוב לעניינינו הוא דווקא הדבר הרביעי: הנכנס לביתו פתאם.

חנניה היה מכעכע, שכן ישראל אומר ליוסף: "אמותה הפעם" - ראוי הייתי למות באותה הפעם, אילולי ששלחת ואמרת לי כי עודך חי.²⁰

שבת שלום מחלקי המים

מים אחרונים: ראה בראשית רבה צו ה, פרשת ויחי הבעל"ט, שכאשר יעקב מבקש מיוסף לטרוח ולעלות לקבור אותו במערכת המכפלה, ארץ ישראל, הוא מונה את אמירתו "אמותה הפעם" כחוב של יוסף אליו: "אל נא תקברני במצרים - בשבילך ירדתי למצרים, בשבילך אמרתי אמותה הפעם". מה פירוש ענין זה?

²⁰ פגישתו של יוסף עם אביו משולה לפגישת אשתו של ר' חנניה עם בעלה שמרוב התרגשות (ושמחה?) יצאה נשמתה. גם ההשוואה עם יוסף שכל אותם שנים לא שלח כתבים אל אביו (ראה קושיית הרמב"ן הידועה: "איך לא שלח כתב אחד לאביו להודיעו ולנחמו", בפירושו לבראשית פרק מב פסוק ט). אבל יוסף לפחות שלח את האחים להודיע לאביו ור' חנניה שהלך אחרי בתו לא יכול למצוא משהו שיודיע לאשתו שהוא בא. אז כעת ברור לנו מה עושה סיפור נאה זה בבראשית רבה, פרשת ויגש. אך מה מקומו גם בספר ויקרא, מדרש ויקרא רבה? שם הוא דורש את הפסוק "ונשמע קולו בבואו אל הקודש לפני ה'" בפרשת אחרי מות, עבודת כהן הגדול ביום הכיפורים. אסוציאציה עם מי שנכנס אל הקודש (ביתו) בלי להשמיע קול מבשר ואומר. והשערה שלנו היא שזה אולי גם קשור לפסוק "וכפר בעדו ובעד ביתו". אסוציאציות שרק המדרש יכול.